

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetun lain ja yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annettua lakia muutettavaksi siten, että lain säännöksiä voitaisiin aikaisempaa laajemmin soveltaa Euroopan yhteisön rakennerahastoista myönnettävien ja muiden niitä vastaavien tukien kansalliseen käsittelyyn.

Esityksessä ehdotetaan myös yhdyskuntien vesienhuoltotoimenpiteiden avustamisesta

annettua lakia muutettavaksi siten, että laissa määriteltäisiin kansallisista ja Euroopan yhteisön varoista myönnettävien tukien enimmäismäärät. Lisäksi ehdotetaan, että takaisin perittävälle vesihuoltoavustukselle määrättävä korko määräytyisi valtioneuvoston päätöksen mukaisesti.

Ehdotetut lait tulisi saattaa voimaan ensi tilassa.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Euroopan yhteisöllä (EY) on neljä rakennerahastoa, joista myönnettävillä varoilla tuetaan Euroopan unionin (EU) jäsenvaltioiden rakennepoliittisista toimenpiteistä. Kunkin rahaston toiminnasta säädetään tarkemmin EY:n asetuksissa ja niitä täydentävissä määräyksissä. Rahastojen toiminnan yhteensovittamisesta on lisäksi annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2052/88 rakennerahastojen päämääristä ja tehokkuudesta ja niiden toiminnan yhteensovittamisesta keskenään sekä Euroopan investointipankin toiminnan ja muiden rahoitusvälineiden kanssa. Mainittu asetus on sittemmin kokonaan muutettu neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2081/93.

Neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2081/93 määritellään ne tavoitteet, joita rahastojen varoilla voidaan tukea. Tuen saaminen edellyttää kansallisia ohjelmia, jotka EY:n ko-

missio hyväksyy. Ohjelmille asetettavista vaatimuksista ja tuen myöntämisen ehdoista säädetään EY:n asetuksissa.

Jäsenvaltiot vastaavat kansallisten ohjelmien toteuttamisesta, virheellisesti myönnettujen tukien takaisin perimisestä ja vilpillisesti menetellettävien tukien saajien saattamisesta rikosoikeudelliseen vastuuseen. Kansalliset viranomaiset myös raportoivat EU:n toimielimille ohjelmien toteutumisesta sekä EY:n rakennerahastoista myönnettävien varojen käytöstä.

Maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annettu laki (1303/94), jäljempänä rakennepoliittikalaki, sisältää EY:n tukijärjestelmän toimeenpanoa koskevat laintasoiset kansalliset säännökset Euroopan maatalouden ohjauksen ja tukirahaston (EMOTR) varoista rahoitettavien toimenpiteiden osalta. Rakennepoliittikalain nojalla on mahdollista ohjata EMOTR:n varoja myös kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalle maa- ja metsätaloustuotteiden ja

lostuksen ja markkinoinnin tukemiseen käytettäväksi.

Rakennepoliittikalain säännöksiä sovelletaan niin ikään myönnettäessä EY:n rakennerahastojen varoista osarahoitusta uusjakojen tukemisesta annetun lain (24/81), valtion osanotosta eräiden maa- ja vesirakennushankkeiden kustannuksiin annetun lain (433/63) sekä metsänparannuslain (140/87) mukaisiin kustannuksiin.

Yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetun lain (56/80) nojalla voidaan valtion talousarviossa osoitetuista varoista myöntää avustuksia vedenhankintaan, viemärointiin ja jätevesien käsittelyyn sekä sen yhteydessä syntyvän lietteen hyötykäyttöä palveleviin toimenpiteisiin. Avustusta voidaan myöntää kunnalle, kuntayhtymälle sekä vedenhankintaa tai viemärointiä tai niitä molempia varten perustetulle yhtymälle tai yhteisölle. Vesihuoltoavustuksen myöntää ympäristöhallinnosta annetussa laissa (55/95) tarkoitettu alueellinen ympäristökeskus. Ympäristöministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö osoittavat ympäristökeskukselle avustuksiin käytettävissä olevat varat. Ympäristöministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö ohjaavat muutoinkin alueellisten ympäristökeskusten toimintaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Valtion vesihuoltotoimista annetun valtioneuvoston päätöksen (976/85) mukaan myös valtio voi toteuttaa eräitä vedensaannin turvaamista, vesistön ja vesien pilaantumisen ehkäisemistä sekä jätevesien käsittelyn järjestämistä koskevia toimenpiteitä valtion talousarviossa varattujen määrärahojen rajoissa.

2. Muutostarpeet

Työministeriö ja sisäasiainministeriö ovat osoittaneet maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahastosta (ESR) myönnettyjä varoja. Rakennepoliittikalasta puuttuvat kuitenkin toimivaltasäännökset siltä osin, kuin kyse on maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan toimivaltaisesta viranomaisesta ja muusta menettelystä EAKR:n ja ESR:n rahoitustukien käsittelyssä. Tämän vuoksi näitä tukia koskevia asioita ei ole vielä voitu käsitellä, vaikka EY:n komissio on jo hyväksynyt 2, 5b ja 6 -tavoiteohjelmat, joita rahoitetaan mainituilla varoilla. Lainsäädännöstä puuttuu myös val-

tuutus, jonka nojalla voitaisiin antaa alemmanasteisia määräyksiä kysymyksessä olevien tukiasioiden hoitamisesta. Sama koskee myös yhteisöaloitteiden hallinnointia.

Rakennepoliittikalain toimivuuden kannalta on käytännössä esiintynyt tarvetta säännösten tarkistamiseen muun muassa tuottajajärjestöille myönnettävän tuen kohdentamisen, vakuuksien vaatimisen sekä toimeenpanevan viranomaisen osalta.

Yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annettu laki on sikäli puutteellinen, että se ei sisällä säännöksiä valtion ja EY:n rakennerahastojen varoista myönnettävien tukien enimmäismääristä.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Tavoitteena on rakennepoliittikalain tarkistaminen siten, että EY:n komission edellyttämät toimivaltaita viranomaisia, vakuusjärjestelyjä ja muuta EY:n rakennerahastoista myönnettävää tukea koskevat kansalliset säännökset täyttävät asetetut vaatimukset. Tavoitteena on myös, että EY:n rakennerahastojen varoista myönnettäviä tukia voitaisiin maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla käsitellä yhtenäisten menettelyjen mukaan siitä riippumatta, mistä rahastosta varat ovat peräisin. Lisäksi tarkoituksena on selkeyttää pysyvän luonnonhaitan korvaamista ja ympäristötukea koskevia tukijärjestelmiä ja niiden hallinnointia.

Tavoitteena on myös mahdollistaa EY:n rakennerahastojen varojen käyttö yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetun lain mukaisiin sellaisiin hankkeisiin, jotka kuuluvat EY:n komission hyväksymien tukiohjelmien piiriin.

Tavoitteiden toteuttamiseksi rakennepoliittikalakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että lakia voitaisiin soveltaa myös niihin tukiiin, joita ESR:n ja EAKR:n varoista siirretään maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle. Lisäksi rakennepoliittikalakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että lain säännöksiä voitaisiin soveltaa yhteisöaloitteiden kansalliseen hallinnointiin silloin, kun toimenpiteet koskevat EY:n rakennerahastoista myönnettävää rahoitusta maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle.

Yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi tarvittavat säännökset valtion ja EY:n rahoitustukien enimmäismääristä.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Rakennepoliittikalain toimivaltasäännösten ehdotettu tarkistus ei suoraan vaikuta valtiotalouteen. Säännösten tarkistaminen mahdollistaa kuitenkin sen, että toimivaltainen viranomaislain voi ohjata ESR:n ja EAKR:n varoja vahvistettujen ja vahvistettavien tukiohjelmien mukaisesti tarkoituksiin myös maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla.

Ohjelmakaudella 1996 - 1999 ESR:n varoja voitaisiin käyttää 5b ja 6 -tavoiteohjelmien mukaisesti maatalouden monipuolistamista ja maaseudun yritystoimintaa edistävään koulutukseen yhteensä noin 50 miljoonaa markkaa.

Ohjelmakaudella 1996 - 1999 EAKR:n varoja voitaisiin käyttää maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön hallinnonaloilla toteutettaviin vesihuolto-, vesistö- ja ympäristöhoitotoihin yhteensä noin 200 miljoonaa markkaa.

Maa- ja metsätalousministeriön vastuulla olevan LEADER II -yhteisöaloiteohjelman toteuttaminen tulisi myös mahdolliseksi. Ohjelman noin 300 miljoonan markan koko-

naismenoista saataisiin EY:n rakennerahastoista varoja noin 160 miljoonaa markkaa.

4.2. Organisaatio- ja henkilöstö-vaikutukset

Muutosehdotukset eivät vaikuta henkilöstön määrään.

4.3. Muut vaikutukset

EY:n rahoitustukea voitaisiin rakennepoliittikalain muutoksen jälkeen käyttää rakennerahastojen tuella toteutettaviin toimenpiteisiin aikaisempaa laajemmin. Ehdotetuilla laeilla mahdollistetaan myös jätevesien käsittelyn tehostamisen ja vesistöjen kunnostamisen rahoitusta ja vaikutetaan tältä osin sekä työllisyyttä että ympäristön tilaa parantavasti.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä.

Esitystä valmisteltaessa on kuultu kauppa- ja teollisuusministeriötä, sisäasiainministeriötä, työministeriötä, ympäristöministeriötä ja valtiovarainministeriötä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetun lain muuttamisesta

2 §. *Soveltamisala.* Pykälän nykyisessä 3 momentissa luetellaan ne toimenpiteet, joihin lakia voidaan soveltaa. Maa- ja metsätalousministeriö voi ohjata mainittujen toimenpiteiden rahoitukseen EMOTR:n varoista saatavaa ohjelmaperusteista tukea. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on kuitenkin tehtäviä, joiden rahoitukseen on mahdollista käyttää EY:n muista rakennerahastoista saatavia varoja. Näitä tehtäviä ovat erityisesti 2, 5b ja 6 -tavoiteohjelmiin sisältyvät maaseudun elinolosuhteiden ja toimeentulomahdollisuuksien parantaminen, maaseudun kehittäminen, sekä vesivarojen käyttöön ja hoitoon liittyvät tehtävät. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on tarpeen hoitaa yhteisöaloitteiden

pohjalta tapahtuvaan maaseudun kehittämiseen ja rakennemuutoksen edistämiseen liittyviä tuki- ja muita asioita. Tämän vuoksi pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 10 ja 11 kohta siten, että rakennepoliittikalakia voitaisiin soveltaa myös näihin tehtäviin liittyvien rahoitus- ja muiden asioiden hoitoon.

Pykälän nykyisen 5 momentin mukaan eräiden kuivatus- ja vesihuoltohankkeiden osalta sovelletaan rakennepoliittikalain säännösten lisäksi myös erityislakeja. Momentissa mainittua lakia valtion osanotosta eräiden maa- ja vesirakennustöiden kustannuksiin (433/63) ei kuitenkaan ole tarkoitus soveltaa sellaisiin maankuivatustoimenpiteisiin, joihin varoja saadaan EY:n rahastoista. Tämän vuoksi kyseistä lakia koskeva maininta ehdotetaan poistettavaksi. Momenttiin ehdotetaan sensijaan lisättäväksi laki yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta. Mainitun lain tarkoituksiin myönnetään tukea EY:n rakennerahastoista ja lain säännök-

set soveltuvat eräin tarkennuksin myös EY:n tuella rahoitettavien hankkeiden toimeenpanoon.

Sisäasiainministeriö ja työministeriö antavat EY:n rakennerahastoista saatuja varoja maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle käytettäväksi erilaisiin ohjelmaperusteisiin hankkeisiin. Siirrettyjen varojen käytöstä päättää ja muut tarpeelliset varojen käyttöön liittyvät toimenpiteet suorittaa maa- ja metsätalousministeriö. Rakennepolitiikkalain soveltamisalaa tulisi tältä osin täydentää siten, että lakia voitaisiin soveltaa myös näiden varojen osalta. Kyseisiin varoihin ei kuitenkaan sovellettaisi rakennepolitiikkalain 31 §:n säännöksiä, joilla on järjestetty maa- ja metsätalousministeriön vastuulla olevien EMOTR:n varojen kansallinen hallinnointi sekä maa- ja metsätalousministeriön tehtävät suhteessa EY:n komissioon. Sisäasiainministeriö ja työministeriö huolehtivat vastaavasti EAKR:n ja ESR:n varojen osalta rahastovastuuministeriölle kuuluvista tehtävistä. Säännös, joka mahdollistaisi ESR:n ja EAKR:n varojen käytön rakennepolitiikkalain mukaisiin tarkoituksiin, ehdotetaan otettavaksi 2 §:ään lisättävään uuteen 6 momenttiin. Pykälän 3 momentin johtolauseessa mainitun asetuksen (ETY)N:o 2052/88 ruotsinkielinen nimi ehdotetaan samalla korjattavaksi.

15 §. *Metsityksen ja metsänparannuksen tuki.* Pykälän mukaan metsänparannustöiden tukemiseen sovelletaan metsänparannuslakia. Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta on lisäksi voimassa erityislaki (1057/82), jonka säännökset ovat laissa tarkoitettulla alueella ensisijaisesti sovellettavina. Kun myös viimeksi mainitun lain tarkoituksiin on saatavissa varoja EY:n rakennerahastoista, ehdotetaan laki sisällytettäväksi 15 §:n 2 momenttiin.

19 §. *Tuen saaja.* Maataloustuotteiden jalostukseen ja markkinointiin myönnettävän tuen saamisen edellytyksenä on, että tuen saaja antaa riittävät vakuudet tai pitää voimassa vahinkovakuutusta sen varalta, että hanke jää kesken ja siitä aiheutuu vahinkoa tuen myöntäjälle tai hankkeen rahoittajalle. Säännös koskee myös EY:n rakennerahastoista myönnettäviä ohjelmaperusteisia tukia. Eräät hankkeet ovat kuitenkin niin vähäisiä tai muutoin senlaatuaisia, ettei vakuuden vaatiminen ole kustannuksetkin huomioon ottaen tarpeellista. Vahinkovakuutusta ei käytännössä tulla myöntämään näihin tarkoituksiin. Tämän vuoksi pykälän 4 momenttia ehdote-

taan muutettavaksi siten, että pykälästä poistetaan vahinkovakuutusta koskeva maininta. Lisäksi pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan valtioneuvosto antaisi tarvittaessa tarkemmat määräykset siitä, milloin vakuudet ovat tarpeen.

25 §. *Tuki muiden tuottajajärjestöjen perustamiseen.* Neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1360/78 säädetään tuesta tuottajajärjestöjen perustamiseen. Asetus ei kuitenkaan kata palveluja, minkä vuoksi palveluja koskeva maininta ehdotetaan poistettavaksi pykälän 1 momentista. Momentin viimeisen virkkeen sanamuotoa ehdotetaan selkeytettäväksi valtioneuvoston toimivallan osalta.

8 luku. *Rakennerahastojen tavoitteisiin ja yhteisöaloitteisiin perustuvat tuet.* Luvun otsikko ehdotetaan muutettavaksi siten, että se kuvaisi paremmin luvun sisältöä.

26 ja 26 a §. *Tuettavat toimenpiteet. Tuen tavoitteet.* Nykyisen 26 pykälän 1 momentti sisältää säännöksen siitä, että EMOTR:sta voidaan myöntää tukea myös 5 b -tavoitteen mukaisilla sekä tavoitteen 6 mukaisilla alueilla. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle on lisäksi mahdollista saada käytettäväksi rakennerahastojen varoja myös tavoitteen 2 mukaisiin tarkoituksiin. Lisäksi rakennerahastojen varoilla voitaisiin rahoittaa muun muassa yhteisöaloiteohjelmia sekä pilotti- ja mallihankkeiden toimeenpanoa. Pykälän 1 momenttiin sisältyvät säännökset ehdotetaan selkeytettäväksi sekä tarkistettavaksi siten, että tukikelpoiset hankkeet saataisiin kaikilta osin lain soveltamisalan piiriin. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan sisällytettäväksi nykyisen 3 momentin säännökset sellaisinaan. Pykälän selkeyttämiseksi sen nykyiseen 2 momenttiin sisältyvät säännökset ehdotetaan teknisesti tarkistettuina otettaviksi uuteen 26 a §:ään.

27 §. *Tuen saajat.* Nykyisessä 27 §:ssä määritellään tuen saajat EMOTR:n varoista myönnettävien tukien edellyttämällä tavalla. Hyväksytyjen ohjelmien myötä tuen saajiin tulisivat lisäksi kuulumaan yksityiset henkilöt, yksityis- ja julkisoikeudelliset yhteisöt ja säätiöt sekä mainitut tahot myös yhdessä. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan tämän vuoksi tarkistettavaksi siten, että määritelmä vastaisi hyväksytyissä ohjelmissa tarkoitettuja tuen saajia.

Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan metsänparannusta, uusjakoa, vesihuoltoa ja ympäristönhoitoa koskevissa hankkeissa voi olla osallisena myös muita luonno-

lisiä henkilöitä kuin yrittäjiä. Pykälän 1 momenttiin ehdotettujen tarkistusten jälkeen 2 momentin nykyiset säännökset ovat tarpeettomat. Niiden sijasta momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännökset siitä, että metsänparannusta, uusjakoja sekä vesihuoltohankkeita tuettaessa tukikelpoisia olisivat sellaiset henkilöt, jotka olisivat tukikelpoisia myös metsänparannuslain, uusjakojen tukemisesta annetun lain ja yhdyskuntien vesihuoltotoimien avustamisesta annetun lain nojalla.

28 §. *Tuet ja niiden kohteet.* Pykälän 4 momentti sisältää säännökset uusjakojen sekä kuivatus- ja vesihuoltohankkeiden tukemisesta. Uusjakoihin myönnettävän EY:n osarahoituksen osalta tulisi noudattaa samoja sääntöjä kuin muidenkin EY:n varoista myönnettävien tukien osalta. Tämän vuoksi momenttiin ehdotetaan otettavaksi tätä koskeva säännös.

EY:n rakennerahastoista myönnettävillä varoilla ei ole tarkoitus tukea maankuivatus töitä, eikä lakia valtion osanotosta eräiden maa- ja vesirakennustöiden kustannuksista ole tarkoitus soveltaa EY:n rahoitusta myönnettäessä. Sensijaan yhdyskuntien vesihuoltotoimien avustamisesta annetun lain säännökset soveltuvat eräin tarkistuksin myös EY:n vesihuoltotöihin myöntämiin tukiiin. Pykälän neljäntä momenttia ehdotetaan vastaavasti tarkistettavaksi. Lisäksi säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että siihen lisätään metsänparannustöiden osalta viittaus metsänparannuslakiin.

29 §. *Suunnitelmaan sisällytettävät toimenpiteet.* Pykälän mukaan myös metsälautakunnat voivat osallistua alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/93) mukaisiin suunnitelmiin. Metsälautakunnat on muodostettu niiden toimintaa jatkaviksi metsäkeskuksiksi metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämisskeskuksesta annetussa laissa (1474/95) tarkoitettulla tavalla. Sen vuoksi säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että metsälautakunnat korvataan metsäkeskuksilla.

29 a §. *Muut rakennerahastojen varoilla toteutettavat toimenpiteet.* Voimassa olevaan lakiin ei sisälly säännöksiä siitä, millä edellytyksillä yhteisöaloiteohjelmien mukaisiin tai niitä vastaaviin hankkeisiin voidaan myöntää tukea. Yhteisöaloiteohjelmien hankkeet eivät mainittavasti eroa tavoite 5b ja 6 -ohjelmien mukaisista hankkeista. Tämän vuoksi myös niihin ehdotetaan sovellettavaksi, mitä rakennepolitiikkalain 26-29 §:ssä

tuettavista toimenpiteistä säädetään. Tätä koskeva viittaussäännös otettaisiin lakiin lisättävään uuteen 29 a §:ään.

31 a §. *Yhteisön muiden rakennerahastojen varat.* Voimassa oleva laki koskee vain EMOTR:ia, jonka myöntämien varojen käytön, tilittämisen ja raportoinnin osalta maa- ja metsätalousministeriö on vastuussa EU:n toimielimille. Laissa ei ole säännöksiä muiden ministeriöiden maa- ja metsätalousministeriölle siirtämien varojen hallinnoinnista. Kyseisten varojen hallinnointi komissioon päin kuuluu kuitenkin siirtävälle ministeriölle. Epäselvyyksien välttämiseksi asiasta ehdotetaan otettavaksi säännös lakiin lisättävään uuteen 31 a §:ään.

32 §. *Täytäntöönpanovastuu.* Säännöksen sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että metsänparannustöiden osalta lain täytäntöönpano, kuten rahoituspäätösten tekeminen, kuuluu metsäkeskuksille. Metsäkeskukset eivät ole viranomaisia, vaan kuuluvat niin sanottuun välilliseen julkiseen hallintoon. Sen vuoksi pykälän otsikko esitetään muutettavaksi. Metsäkeskuksille ei maksettaisi erikseen niistä tehtävistä, jotka ne suorittavat lakisääteisinä tehtävinään lain toimeenpanemiseksi. Korvaus näistä tehtävistä sisältyisi siihen tarkemmin erittelemättömään tukeen, jota valtio metsäkeskuksille valtionapuna maksaa. Soveltuvien osin metsäkeskuksiin sovellettaisiin kuitenkin, mitä tässä laissa tai sen nojalla säädetään viranomaisista.

33, 39 ja 40 §. Pysyvän luonnonhaitan korvaamiseksi myönnetyn osarahoitteen tuen valvontaan ja takaisinperimiseen sovelletaan nykyisin ensisijaisesti yhteisön tukijärjestelmien hallintoa ja valvontaa säätelevää neuvoston asetusta (ETY) N:o 3508/92 sekä sen nojalla annettua komission asetusta (ETY) N:o 3887/92. Toissijaisesti sovelletaan tämän lain 34 §:n valvontaa koskevia säännöksiä sekä tuen takaisin perimisen osalta maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lakia (1336/92). Käytännössä edellä mainittu tarkoittaa, että eläinten lukumäärään perustuvan luonnonhaittakorvauksen osalta noudatetaan EY:n yhdennettyä järjestelmää kun taas peltoalaan perustuvan luonnonhaittakorvauksen sekä maatalouden ympäristötuen osalta noudatetaan kansallisia valvontaja hallinnointisäännöksiä. EY:n yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä kansallisen valvontajärjestelmän eroista johtuu, että

esimerkiksi rikkomuksista määrättävien seuraamusten osalta säännökset eroavat jossain määrin toisistaan, jolloin viljelijälle voi aiheutua samankaltaisesta rikkomuksesta erilaiset seuraamukset. EY:n järjestelmä eroaa myös määräaikojen laskemisen suhteen kansallisista säännöksistä. Viljelijän ja hallinnon kannalta olisi selkeämpää, että hakemukset ratkaistaan ja valvonta järjestetään mahdollisimman yhteneväisten säännösten mukaisesti. Tämän vuoksi lain 33, 39 ja 40 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pysyvän luonnonhaitan korvaamiseen ja maatalouden ympäristötuen hallinnointiin ja valvontaan voitaisiin pääsääntöisesti soveltaa EY:n yhdenmukaisesti hallinto- ja valvontajärjestelmää. Viittaus maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annettuun lakiin ehdotetaan kuitenkin säilytettäväksi siltä osin, kuin yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän soveltaminen ei ole mahdollista. Myös tuen lakkauttamisen ja takaisinperimisen osalta noudatettaisiin samoja säännöksiä.

41 §. *Muun kuin 39 ja 40 §:ssä tarkoitetun tuen lakkauttaminen ja takaisinperiminen.* Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan tuki voidaan periä takaisin, jos tuen myöntämisen perusteena ollut toiminta on muuttunut, lopunut tai supistunut. Saman momentin 3 kohdan mukaan tuki voidaan periä takaisin, jos tuen kohteena ollut omaisuus on luovutettu. Mainitut takaisinperimisen perusteet eivät sovellu metsänparannustöihin, sillä vastuu hankkeen toteutumisesta on metsänparannuslain mukaan myös tilan uudella omistajalla. Metsänparannustuki ei myöskään suoranaisesti perustu tuensaajan toimintaan, vaan metsänomistukseen. Näistä syistä ehdotetaan, että pykälän 1 momentin 2 ja 3 kohtaa ei sovellettaisi metsänparannustöihin myönnettyyn tukeen, vaan niiden sijasta sovellettaisiin metsänparannuslain 36-39 §:n (140/87) säännöksiä. Ehdotettu säännös otettaisiin pykälään lisättävään uuteen 3 momenttiin, jolloin nykyiset 3-5 momentit siirtyvät 4-6 momenteiksi.

48 §. *Muutoksenhaku.* Pykälä sisältää muutoksenhaun osalta viittaussäännökset metsänparannuslakiin, luopumiseläkelakiin, uusjakojen tukemisesta annettuun lakiin ja valtion osanotosta eräiden maa- ja vesirakennustöiden kustannuksiin annettuun lakiin. Viimeksi mainittua lakia ei kuitenkaan ole tarkoitus soveltaa tämän lain mukaisiin tukiin. Rakennepolitiikkalain 15 §:ssä tarkoi-

tettuihin metsänparannustukiin ehdotetaan sovellettavaksi myös Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta annettua lakia (1057/82) ja vesihuoltotoimenpiteisiin myönnettäviin tukiin yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annettua lakia. Pykälän 2 momentin sanamuotoa ehdotetaan lakiviittausten osalta vastaavasti tarkistettavaksi.

49 §. *Muun tuen käyttöönotto.* Valtioneuvosto voi valtion talousarvion rajoissa päättää eräiden tukijärjestelmien käyttöönottamisesta. Tukijärjestelmän käyttöönoton edellytyksenä on muun muassa se, että EY myöntää siihen osarahoitusta EMOTR:n ohjausosaston varoista. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi mahdollisuus myös sellaisen uuden tukijärjestelmän käyttöönottamiseen, johon saadaan EMOTR:n rahoituksen lisäksi rahoitusta ESR:n tai EAKR:n varoista.

1.2. Laki yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetun lain muuttamisesta

1 §. EY:n rakennerahastoista myönnettävää tukea on EY:n säännösten ja komission vahvistamien tukiohjelmien mukaan mahdollista käyttää myös eräisiin vesihuoltotoimenpiteisiin. Tuettavien toimenpiteiden tarkempi sääntely sisältyy EY:n asetuksiin.

Tukijärjestelmien käyttöönotosta Suomessa ja kansallisesta menettelystä tukia myönnettäessä sekä tukien hallinnoinnista säädetään rakennepolitiikkalain.

Rakennepolitiikkalakia on edellä ehdotettu muutettavaksi siten, että EY:n rakennerahastojen varoja voitaisiin EY:n säännösten ja komission hyväksymien ohjelmien rajoissa myöntää myös yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteistä aiheutuviin kustannuksiin. Tuettavien toimenpiteiden osalta sovellettaisiin rakennepolitiikkalain lisäksi tätä lakia. Tämän vuoksi lain soveltamisalaa ehdotetaan vastaavasti tarkistettavaksi.

4 §. Pykälän 1 momentin mukaan yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin voidaan myöntää avustusta enintään 30 prosenttia kustannuksista. Jos samaan hankkeeseen on haettu avustuksen lisäksi valtionlainaa tai korkotukilainaa, saa niiden yhteismäärä olla enintään 60 prosenttia kustannuksista. Pykälän 2 momentin mukaan avustusta voidaan sosiaalisten ja terveydellisten syiden perusteella myöntää 1 momentissa tarkoitettua enemmänkin, kuitenkin enintään 50 prosent-

tia kustannuksista. Avustuksen ja valtionlainan tai korkotukilainan yhteismäärä saa tällöin olla enintään 80 prosenttia kustannuksista.

Laissa tulisi määritellä avustusten enimmäismäärät myös niitä tilanteita varten, joissa vesihuoltotöihin myönnetään avustusta sekä EY:n rakennerahastojen varoista että kansallisista varoista. Avustusten enimmäismääräksi ehdotetaan yhteensä enintään 75 prosenttia lain 3 §:ssä tarkoitetuista kustannuksista. Kun avustuksen saajalle myönnetään tukea rakennerahastoista, ei avustuksen saajalle voitaisi samaa hanketta varten myöntää valtion varoista lainaa eikä lainaa, josta valtio maksaa korkotukea. Vesihuollon tukemisessa ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, että EY:n ja kansallisin varoin avustettavia toimenpiteitä rahoitettaisiin lisäksi valtionlainoilla tai lainoilla, joihin valtio myöntää korkotukea. Säännös EY:n avustusten ja valtion varoista myönnettävän avustuksen enimmäismääristä ehdotetaan otettavaksi pykälään lisättävään uuteen 3 momenttiin.

5 §. Pykälässä säännellään vesihuoltoavustusten myöntämisen perusteet. Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan tuen myöntämisen edellytyksenä on hanketta varten laadittu hyväksyttävä suunnitelma kustannusarvioineen. Kustannusarviota laadittaessa on otettava huomioon vesien käytön kokonais-suunnitelma. Vesien käytön kokonaissuunnitelma ehdotetaan korvattavaksi vesivarojen kestäväen käytön periaatteiden huomioon otamisella.

9 §. Pykälä sisältää säännökset vesihuoltoavustuksen takaisinperimisestä sekä takaisinperittävälle määrälle määrättävästä korosta. Säännös ehdotetaan yhtenäistettäväksi valtionavustuksia koskeviksi yleismääräyksiksi annetun valtioneuvoston päätöksen (490/65) kanssa.

2. Tarkemmat säännökset

EY:n rakennerahastojen varoista annettavien tukien myöntämisen edellytyksistä sekä LEADER II -yhteisöaloiteohjelmaan sisältyvän tuen osalta muutoinkin annettaisiin tarkemmat määräykset valtioneuvoston päätöksellä. Myös rakennerahastojen varojen käytöstä vesihuolto-, vesistö- ja ympäristönhoitotoimenpiteisiin sekä maatalouteen ja maaseudun yritystoimintaan liittyvään koulutukseen annettaisiin tarvittaessa tarkemmat määräykset asetuksella tai valtioneuvoston päätöksellä.

3. Voimaantulo

Ehdotetut lait on tarkoitus saattaa voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä 22 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1303/94) 2 §:n 3 momentin 8 ja 9 kohta sekä 5 momentti, 15 §:n 2 momentti, 19 §:n 4 momentti, 25 §:n 1 momentti, 26 §, 27 §:n 1 ja 2 momentti, 28 §:n 4 momentti, 29 §, 32 §:n 1 ja 3 momentti, 33 §:n 1 momentti, 39 ja 40 §, 48 §:n 2 momentti ja 49 § sekä *lisätään* 2 §:n 3 momenttiin uusi 10 ja 11 kohta ja pykälään uusi 6 momentti, lakiin uusi 26 a, 29 a ja 31 a §, 32 §:ään uusi 4 momentti ja 41 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyiset 3-5 momentit siirtyvät 4-6 momenteiksi, seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee lisäksi rakennerahastojen päämääristä ja tehokkuudesta ja niiden toiminnan yhteensovittamisesta keskenään sekä Euroopan investointipankin toiminnan ja muiden rahoitusvälineiden kanssa annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2052/88 ja sitä täydentävän Euroopan yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanoa siltä osin, kuin se koskee:

- 8) vesivarojen käyttöä ja hoitoa;
- 9) uusjakojen tukemista;
- 10) maaseudun elinolosuhteiden ja toimeentulomahdollisuuksien parantamista; tai
- 11) edellä 1-10 kohdassa mainittuihin asioihin Euroopan yhteisön yhteisöaloiteohjelmien mukaisesti kohdistettavia toimenpiteitä.

Uusjakojen tukemisesta on voimassa, mitä uusjakojen tukemisesta annetussa laissa (24/81) ja vesihuoltohankkeiden tukemisesta,

mitä yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetussa laissa (56/80) säädetään, jollei tästä laista muuta johdu.

Tätä lakia sovelletaan 31 §:n säännöksiä lukuunottamatta myös niihin varoihin, joita asianomainen muu ministeriö tai valtioneuvosto antaa Euroopan yhteisön rakennerahastojen varoista tämän lain täytäntöönpanosta vastaavan hallinnonalan käyttöön.

15 §

Metsityksen ja metsänparannuksen tuki

Metsänparannustöiden osalta on voimassa, mitä metsänparannuslaissa (140/87) ja Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta annetussa laissa (1057/82) säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Pellon metsittämisestä koskevan tuen enimmäismäärästä sekä yleisistä ehdoista päättää valtioneuvosto. Maa- ja metsätalousministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet tukijärjestelmän täytäntöönpanosta kuultuaan ympäristöministeriötä.

19 §

Tuen saaja

Muu kuin julkisyhteisö voi olla tuen saaja vain, jos se antaa tarvittaessa tuen myöntäjälle riittävät vakuudet siltä varalta, että hanke jää kesken ja siitä aiheutuu vahinkoa joko tuen myöntäjälle tai muulle hankkeen rahoittajalle. Valtioneuvosto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset siitä, milloin vakuuksien antaminen on tarpeen.

25 §

Tuki muiden tuottajajärjestöjen perustamiseen

Neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1360/78 tarkoitettua käynnistysavustusta myönnetään sellaisille tunnustetuille tuottajajärjestöille, joiden tarkoituksena on parantaa Suomessa tuotettujen maataloustuotteiden pääsyä markkinoille samoin kuin maataloilla jalostettujen tuotteiden markkinointia. Tukea ei myönnetä tuotannonalalle, jota ei ole erikseen hyväksytty tukeen oikeutetuksi. Valtioneuvosto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset tuottajajärjestöjen tunnustamisen edellytyksistä.

8 luku

Rakennerahastojen tavoitteisiin ja yhteisöaloitteisiin perustuvat tuet

26 §

Tuettavat toimenpiteet

Edellä tässä laissa säädetyn lisäksi tukea voidaan myöntää rakennerahastojen tavoitteiden tai yhteisöaloitteiden mukaisten ohjelmien toimeenpanoon tai muihin rakennerahastojen osaksi rahoittamiin hankkeisiin seuraavasti:

1) toimenpiteisiin, jotka sisältyvät neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2052/88 1 artiklasaa säädettyyn tavoitteita 2 ja 5b koskevaan

ohjelmaan;

2) toimenpiteisiin, jotka sisältyvät Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehtyyn sopimukseen liittyvän pöytäkirjan N:o 6 1 ja 4 artiklassa tarkoitettua tavoitetta 6 koskevaan ohjelmaan;

3) toimenpiteisiin, joita koskee neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4253/88 11 artiklassa tarkoitettu yhteisöaloitteesta toimeenpantava ohjelma;

4) toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen 1-3 kohdassa tarkoitettujen ohjelmien tekniseksi toteuttamiseksi tai jotka ovat ohjelmiin sisältyvien toimenpiteiden koe- tai mallihankkeita; sekä

5) muihin kuin edellä 1-4 kohdissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin, jotka perustuvat neuvoston asetukseen (ETY) N:o 2052/88 ja joiden osarahoitukseen myönnetään varoja Euroopan yhteisön rakennerahastoista.

Valtioneuvosto päättää tarkemmin niistä seikoista, jotka neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2052/88 säädetyn lisäksi on otettava huomioon 1 momentin mukaisen tuen myöntämisessä.

26 a §

Tuen tavoitteet

Myönnettäessä tämän lain nojalla tukea 26 §:ssä tarkoitettuja alueita varten on neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2052/88 ja sen nojalla annetuissa muissa neuvoston asetuksissa säädetyn lisäksi erityisesti kiinnitettävä huomiota alueiden tasapainoiseen kehittämiseen, maaseutuyrittäjien toimeentulomahdollisuuksien parantamiseen, palvelujen oikeudenmukaiseen saatavuuteen sekä elinkeinon tukemisen avulla saavutettavaan alueelliseen hyvinvointiin. Tukea suunnattaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota alueiden omiin luontaisiin voimavaroihin sekä ympäristönsuojeluun ja maisemanhoitoon. Tuen on mahdollisimman tehokkaasti vahvistettava myös niitä päämääriä, joita tässä laissa tarkoitettuja tukia koskevissa tuotannonalasuunnitelmissa ja -ohjelmissa kyseisille tuille on asetettu.

27 §

Tuen saajat

Tukea voidaan valtioneuvoston tarkemmin

määrämin perustein myöntää luonnolliselle henkilölle, useammalle luonnolliselle henkilölle yhdessä, yksityis- ja julkisoikeudelliselle yhteisölle, säätiölle taikka edellä mainituille yhteisesti. Milloin hankkeen toimeenpano on tarkoituksenmukaisinta antaa kunnan tai kuntayhtymän taikka kunnallisen viranomaisen tehtäväksi, toimivat ne samalla vastuulla kuin valtio välittäessään tuen loppullisille tuen saajille.

Metsänparannusta, uusjakoja sekä vesihuoltohankkeita tuettaessa on tuen saajista kuitenkin voimassa, mitä metsänparannuslaissa, uusjakojen tukemisesta annetussa laissa ja yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetussa laissa säädetään.

28 §

Tuet ja niiden kohteet

Uusjakojen, yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden ja metsänparannushankkeiden osalta on voimassa, mitä uusjakojen tukemisesta annetussa laissa, yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetussa laissa ja metsänparannuslaissa säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Tuettavan hankkeen tulee kuitenkin täyttää myös tässä laissa säädetyt tuen myöntämisen edellytykset.

29 §

Suunnitelmaan sisällytettävät toimenpiteet

Maaseutuelinkeinoviranomaiset ja metsäkeskukset voivat niiden valtion talousarvion hallinnonalalleen osoitettujen määrärahojen sekä maatilatalouden kehittämisrahaston varojen osalta, joita ei ole erikseen osoitettu alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/93) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuiksi aluekehitysrahoiksi, osallistua mainitun lain 5 §:ssä tarkoitettuihin ohjelmiin tai vastaviin muihin ohjelmiin tai suunnitelmiin. Edellytyksenä osallistumiselle tältä osin on, että suunnitelmassa, jonka toteuttamisesta on kysymys, on otettu huomioon myös tämän lain erityisesti maatilatalouden rakenteelle ja maataloustuotteiden markkinoinnin edistämi-

selle asetetut tavoitteet. Edellä sanottu koskee myös kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalaa siltä osin, kuin on kysymys maa- ja metsätaloustuotteiden jalostuksesta ja markkinoinnista.

29 a §

Muut rakennerahastojen varoilla toteutettavat toimenpiteet

Mitä 26-29 §:ssä säädetään, noudatetaan soveltuvin osin myös muihin toimenpiteisiin, jotka kuuluvat tämän lain 2 §:n soveltamisalaan ja joita rahoitetaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastosta, Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta. Valtioneuvosto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset tuen saajista, tuen välittäjistä, tuen määrästä, tukiehdosta sekä tuen maksamisesta ja valvonnasta.

31 a §

Yhteisön muiden rakennerahastojen varat

Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta Suomelle myönnettävien varojen hallinnoinnista vastaava ministeriö (*rahastovastuuministeriö*) antaa varat käytettäväksi 26 §:ssä tarkoitettujen ohjelmien toteuttamiseen tämän lain mukaisesti. Rahastovastuuministeriö vastaa myös kyseisten varojen tulouttamisesta valtion talousarvioon, varojen tilittamisestä Euroopan yhteisön komissiolle ja komission edellyttämien selvitysten antamisesta. Edellä 31 §:ssä tarkoitettut viranomaiset ovat velvolliset antamaan tarvittavat tiedot varojen käytöstä rahastovastuuministeriölle.

32 §

Täytäntöönpanovastuu

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, maaseutuelinkeinopiirit, metsäkeskukset ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset. Maa- ja metsätaloustuotteiden jalostuksen ja markkinoinnin tukea koskevalta osalta tämän lain täytäntöönpanosta huolehtii myös kauppa- ja teollisuusministeriö. Maatalouden ympäristötuen täytäntöönpanosta huolehtii maa- ja metsätalousministeriö yhteistyössä ympäris-

töministeriön kanssa. Vesihuolto-, vesistö- ja ympäristönhoitotoita koskevien hankkeiden tukeen sovelletaan, mitä yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetussa laissa viranomaisten toimivallasta säädetään tai kysymyksessä olevissa asioissa ministeriöiden toimivallasta muutoin säädetään. Täytäntöönpanoon kuuluvia tehtäviä suorittavien viranomaisten ja muiden organisaatioiden välisestä tehtävien jaosta säädetään tarkemmin asetuksella.

Tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta kunnalle aiheutuvista kustannuksista ei makseta valtion varoista muuta kuin kuntien valtiosuuslaissa (688/92) säädettyä korvausta. Tehtävien lisäys otetaan kuitenkin huomioon valtiosuuden suuruutta määrätessä. Milloin kysymys on yksittäistapauksia koskevista tuen valvontaan ja takaisinperimiseen liittyvistä tehtävistä, valtion viranomaiset ovat velvolliset avustamaan maa- ja metsätalousministeriötä sekä 19 §:ssä tarkoitettua tuen osalta myös kauppa- ja teollisuusministeriötä ja sen alaisia viranomaisia sekä ympäristöasioiden osalta myös ympäristöministeriötä ja sen alaisia viranomaisia korvauksetta. Neuvontajärjestöille suoritettavista maksuista määrää maa- ja metsätalousministeriö.

Mitä muualla tässä laissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään viranomaisista, koskee soveltuvin osin myös metsäkeskuksia.

33 §

*Pysyvän luonnonhaitan korvaamista
koskevan tuen ja maatalouden
ympäristötuen hallinnointi ja valvonta*

Edellä 13 ja 14 §:ssä tarkoitettujen tukien hallinnoinnissa ja valvonnassa on soveltuvin osin noudatettava, mitä tiettyjä yhteisön tukijärjestelmiä koskevasta yhdenmukaisuudesta ja valvontajärjestelmästä annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 3508/92 ja sen nojalla annetussa komission asetuksessa (ETY) N:o 3887/92 säädetään.

39 §

*Pysyvän luonnonhaitan korvaamista
koskevan tuen lakkauttaminen ja
takaisinperiminen*

Edellä 13 §:ssä tarkoitettua tuen lakkauttamisen ja takaisinperimisen osalta on noudatettava, mitä 33 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asetuksissa säädetään väärin perustein myönnetystä hehtaari- ja kotieläinperusteisesta tuesta. Kyseinen tuki voidaan lakkauttaa tai maksettu tuki periä takaisin myös maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain (1336/92) 7 §:n nojalla.

40 §

*Muun pelto-, metsä- tai kotieläinperusteisen
tuen lakkauttaminen ja takaisinperiminen*

Edellä 14 §:ssä tarkoitettua maatalouden ympäristötuen lakkauttamisen ja takaisinperimisen osalta noudatetaan, mitä 33 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asetuksissa säädetään väärin perustein myönnetystä hehtaariperusteisesta tuesta.

Maatalouden ympäristötuki voidaan lakkauttaa ja maksettu tuki periä takaisin myös maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain 7 §:n mukaisesti. Mainittua lainkohtaa sovelletaan lisäksi 15 ja 16 §:ssä tarkoitettuihin tukiin, ellei kyseisiä tukia koskevassa lainsäädännössä ole muuta säädettyä.

41 §

*Muun kuin 39 ja 40 §:ssä tarkoitettua tuen
lakkauttaminen ja takaisinperiminen*

Metsänparannustöiden osalta ei kuitenkaan sovelleta 2 momentin 2 ja 3 kohtia. Niiden sijasta noudatetaan, mitä metsänparannuslain 36-39 §:ssä säädetään.

48 §

Muutoksenhaku

Oikeuteen hakea muutosta ratkaisuihin, jotka koskevat 15, 16 ja 26 §:ssä tarkoitettuja tukia, sovelletaan, mitä metsänparannustöiden osalta metsänparannuslaissa ja Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta annetussa laissa, varhaiseläkkeiden osalta maatalousyrittäjien luopumistuesta annetussa laissa (1293/94), uusjakojen osalta uusjakojen tukemisesta annetussa laissa ja vesihuoltotoimenpiteiden osalta yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetussa laissa tai niitä vastaavassa uudessa laissa säädetään. Muutoin tämän lain nojalla annettuihin ratkaisuihin haetaan muutosta siten, kuin maaseutuelinkeinolin mukaisiin päätöksiin haetaan muutosta. Muutosta ei kuitenkaan saa hakea sellaiseen tuen myöntämistä koskevaan ratkaisuun, jossa tuen

määrän ja ehdot ratkaisee Euroopan yhteisöjen toimielin yksittäistä tuensaajaa sitovasti hankkeen tai ohjelman hyväksymisen yhteydessä. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan päätökseen, joka koskee 19 §:ssä tarkoitettua tukea, saa hakea muutosta siten, kuin muutoksenhausta yritystuesta annetussa laissa (1136/93) säädetään.

49 §

Muun tuen käyttöönottoaminen

Valtioneuvosto voi valtion talousarvion rajoissa päättää sellaisen uuden tukijärjestelmän käyttöönottoamisesta, jonka toteuttamiseen myönnetään osarahoitusta Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastosta, Euroopan aluekehitysrahastosta tai Euroopan sosiaalirahastosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

2.

Laki**yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta 18 päivänä tammikuuta 1980 annetun lain (56/80) 5 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1376/89), ja 9 § sellaisena kuin se on 16 päivänä kesäkuuta 1995 annetussa laissa (866/95), sekä

lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna edellä mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1989 annetulla lailla, uusi 3 momentti, sekä 4 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa, uusi 3 momentti, seuraavasti:

1 §

Jollei maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetusta laista (1303/94) muuta johdu, tätä lakia sovelletaan myös myönnettäessä yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin sellaisia avustuksia,

joiden rahoittamiseen saadaan tukea Euroopan yhteisön rakennerahastoista.

4 §

Valtion ja Euroopan yhteisön rakennerahastojen varoista myönnettävän rahoitustuen

yhteismäärä saa olla enintään 75 prosenttia 3 §:ssä tarkoitetuista kustannuksista. Milloin avustuksen saajalle on myönnetty tukea rakennerahastosta, ei avustuksen saajalle voida samaa hanketta varten myöntää valtion varoista lainaa tai lainaa, jonka osalta valtio maksaa korkotukea.

5 §

Vesihuoltoavustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että

2) hanketta varten on laadittu hyväksyttävä suunnitelma kustannusarvioineen, jota laadittaessa on otettu huomioon vesivarojen kestävä käytön periaatteet sekä alueellinen vesihuollon yleissuunnitelma ja kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma;

9 §

Ellei Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta annetusta neuvoston asetuksesta (EY) N:o 2988/95 muuta johdu,

alueellisen ympäristökeskuksen on määrätävä vesihuoltoavustus kokonaan tai asianomaiselta osin takaisin maksettavaksi, jos avustuksen saaja on käyttänyt avustuksen muuhun kuin mihin se on myönnetty tai jos hän on avustuksen saamiseksi antanut vääriä tai harhaanjohtavia tietoja tai salannut tietoja ja menettelyllä on ollut vaikutusta avustuksen myöntämiseen tai ehtojen asetteluun taikka jos avustus on muutoin suoritettu virheellisin edellytyksin tai perusteettomasti. Avustusta ei saa määrätä takaisin maksettavaksi enää sen jälkeen, kun avustuksen myöntämisestä on kulunut 10 vuotta. Avustuksen saaja on velvollinen maksamaan takaisin perittävälle avustusmäärälle korkoa ja viivästyneille maksuille viivästyskorkoa siten, kuin valtioneuvoston päätöksessä valtionavustuksia koskeviksi yleismääräyksiksi (490/65) määrätään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

Helsingissä 10 päivänä toukokuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Antti Kalliomäki

1.

Laki

maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä 22 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1303/94) 2 §:n 3 momentin 8 ja 9 kohta sekä 5 momentti, 15 §:n 2 momentti, 19 §:n 4 momentti, 25 §:n 1 momentti, 26 §, 27 §:n 1 ja 2 momentti, 28 §:n 4 momentti, 29 §, 32 §:n 1 ja 3 momentti, 33 §:n 1 momentti, 39 ja 40 §, 48 §:n 2 momentti ja 49 § sekä *lisätään* 2 §:n 3 momenttiin uusi 10 ja 11 kohta ja pykälään uusi 6 momentti, lakiin uusi 26 a, 29 a ja 31 a §, 32 §:ään uusi 4 momentti ja 41 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyiset 3-5 momentit siirtyvät 4-6 momenteiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Soveltaisala

Tämä laki koskee lisäksi rakennerahastojen päämääristä ja tehokkuudesta ja niiden toiminnan yhteensovittamisesta keskenään sekä Euroopan investointipankin toiminnan ja muiden rahoitusvälineiden kanssa annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2052/88 ja sitä täydentävän Euroopan yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanoa siltä osin, kuin se koskee:

8) vesivarojen käyttöä ja hoitoa; *tai*
9) uusjakojen tukemista.

8) vesivarojen käyttöä ja hoitoa;
9) uusjakojen tukemista;
10) *maaseudun elinolosuhteiden ja toimeentulomahdollisuuksien parantamista; tai*
11) *edellä 1-10 kohdassa mainittuihin asioihin Euroopan yhteisön yhteisöaloiteohjelmien mukaisesti kohdistettavia toimenpiteitä.*

Uusjakojen sekä *kuivatus- ja vesihuolto-* hankkeiden tukemisesta on voimassa, mitä uusjakojen tukemisesta annetussa laissa (24/81) *sekä valtion osanotosta eräiden maa- ja vesirakennustöiden kustannuksiin annettussa laissa (433/63)* säädetään, jollei tästä laista muuta johdu.

Uusjakojen tukemisesta on voimassa, mitä uusjakojen tukemisesta annetussa laissa (24/81) *ja vesihuoltohankkeiden tukemisesta, mitä yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetussa laissa (56/80)* säädetään, jollei tästä laista muuta johdu.

Tätä lakia sovelletaan 31 §:n säännöksiä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

lukuunottamatta myös niihin varoihin, joita asianomainen muu ministeriö tai valtioneuvosto antaa Euroopan yhteisön rakennerahojen varoista tämän lain täytäntöönpanosta vastaavan hallinnonalan käyttöön.

15 §

Metsityksen ja metsänparannuksen tuki

Metsänparannustöiden tukemisesta säädetään metsänparannuslaissa (140/87). Pellon metsittämistä koskevan tuen enimmäismäärästä sekä yleisistä ehdoista päättää valtioneuvosto. Maa- ja metsätalousministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet tukijärjestelmän toimeenpanosta kuultuaan ympäristöministeriötä.

Metsänparannustöiden osalta on voimassa, mitä metsänparannuslaissa (140/87) ja Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta annetussa laissa (1057/82) säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Pellon metsittämistä koskevan tuen enimmäismäärästä sekä yleisistä ehdoista päättää valtioneuvosto. Maa- ja metsätalousministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet tukijärjestelmän täytäntöönpanosta kuultuaan ympäristöministeriötä.

19 §

Tuen saaja

Muu kuin julkisyhteisö tulee kysymykseen tuen saajana ainoastaan edellytyksellä, että se antaa tuen myöntäjälle riittävät vakuudet tai pitää voimassa hankkeen toteuttamisen ajan vahinkovakuutusta sen varalle, että hanke jää kesken ja siitä aiheutuu vahinkoa joko tuen myöntäjälle tai muulle hankkeen rahoittajalle.

Muu kuin julkisyhteisö voi olla tuen saaja vain, jos se antaa tarvittaessa tuen myöntäjälle riittävät vakuudet siltä varalta, että hanke jää kesken ja siitä aiheutuu vahinkoa joko tuen myöntäjälle tai muulle hankkeen rahoittajalle. Valtioneuvosto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset siitä, milloin vakuuksien antaminen on tarpeen.

25 §

Tuki muiden tuottajajärjestöjen perustamiseen

Neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1360/78 tarkoitettua käynnistysavustusta myönnetään sellaisille tunnustetuille tuottajajärjestöille, joiden tarkoituksena on parantaa Suomessa tuotettujen maataloustuotteiden pääsyä markkinoille samoin kuin maataloilla jalostettujen

25 §

Tuki muiden tuottajajärjestöjen perustamiseen

Neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1360/78 tarkoitettua käynnistysavustusta myönnetään sellaisille tunnustetuille tuottajajärjestöille, joiden tarkoituksena on parantaa Suomessa tuotettujen maataloustuotteiden pääsyä markkinoille samoin kuin maataloilla jalostettujen

Voimassa oleva laki

tuotteiden *tai palvelujen* markkinointia. Tu-
kea ei myönnetä tuotannonalalle, jota ei ole
erikseen hyväksytty *kysymyksessä ole-*
vaan tukeen oikeutetuksi. Valtioneuvosto
päättää niistä toimenpiteistä, joihin on ryh-
dyttävä, jotta tuotannonala hyväksyttäisiin
tukikelpoiseksi.

8 luku

Ohjelmaperusteinen tuki

26 §

Tuen tavoitteet

Edellä tässä laissa säädetyn tuen lisäksi
voidaan myöntää tukea alueilla, jotka on
hyväksytty neuvoston asetuksen (ETY) N:o
2052/88 1 artiklassa säädetyn 5 b tavoitteen
kohteeksi, sekä alueilla, jotka on hyväksytty
Suomen liittymisestä Euroopan unioniin teh-
tyyn sopimukseen liittyvän pöytäkirjan N:o
6 1 ja 4 artiklassa tarkoitetun tavoitteen 6
kohteeksi.

Myönnettäessä tukea 1 momentissa tarkoi-
tettuja alueita varten tämän lain nojalla on
edellä mainitussa neuvoston asetuksessa ja
sen nojalla annetuissa neuvoston asetuksissa

Ehdotus

tuotteiden markkinointia. Tukea ei myönnetä
tuotannonalalle, jota ei ole erikseen hyväk-
sytty tukeen oikeutetuksi. Valtioneuvosto
antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset
tuottajajärjestöjen tunnustamisen edellytyk-
sistä.

8 luku

Rakennerahastojen tavoitteisiin ja yhteisöaloitteisiin perustuvat tuet

26 §

Tuettavat toimenpiteet

Edellä tässä laissa säädetyn lisäksi *tukea*
voidaan myöntää rakennerahastojen tavoittei-
den tai yhteisöaloitteiden mukaisten ohjel-
mien toimeenpanoon tai muihin rakennera-
hastojen osaksi rahoittamiin hankkeisiin seu-
raavasti:

1) *toimenpiteisiin, jotka sisältyvät neuvos-*
ton asetuksen (ETY) N:o 2052/88 1 artiklas-
sa säädettyyn tavoitteita 2 ja 5b koskevaan
ohjelmaan;

2) *toimenpiteisiin, jotka sisältyvät Suomen*
liittymisestä Euroopan unioniin tehtyyn sopi-
mukseen liittyvän pöytäkirjan N:o 6 1 ja 4
artiklassa tarkoitettua tavoitetta 6 koskevaan
ohjelmaan;

3) *toimenpiteisiin, joita koskee neuvoston*
asetuksen (ETY) N:o 4253/88 11 artiklassa
tarkoitettu yhteisöaloitteesta toimeenpantava
ohjelma;

4) *toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen 1-3*
kohdassa tarkoitettujen ohjelmien tekniseksi
toteuttamiseksi tai jotka ovat ohjelmiin si-
sältyvien toimenpiteiden koe- tai mallihank-
keita; sekä

5) *muihin kuin edellä 1-4 kohdissa tarkoi-*
tettuihin toimenpiteisiin, jotka perustuvat
neuvoston asetukseen (ETY) N:o 2052/88
ja joiden osarahoitukseen myönnetään varoja
Euroopan yhteisön rakennerahastoista.

(26 a §)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

säädetyin lisäksi Suomessa erityisesti kiinnitettävä huomiota alueiden tasapainoiseen kehittämiseen, maaseutuyrittäjien toimeentulomahdollisuuksien parantamiseen, palvelujen oikeudenmukaiseen saatavuuteen sekä elinkeinojen tukemisen avulla saavutettavaan alueelliseen hyvinvointiin. Tukea suunnattaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota alueiden omiin luontaisiin voimavaroihin sekä ympäristönsuojeluun ja maisemanhoitoon. Tuen on mahdollisimman tehokkaasti vahvistettava myös niitä päämääriä, joita tässä laissa tarkoitettuja tukia koskevissa tuotannonalasuunnitelmissa ja -ohjelmissa kyseisille tuille on asetettu.

Valtioneuvosto päättää tarkemmin niistä seikoista, jotka neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2052/88 säädetyin lisäksi on otettava huomioon 1 momentin mukaisen tuen myöntämisessä

Valtioneuvosto päättää tarkemmin niistä seikoista, jotka neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2052/88 säädetyin lisäksi on otettava huomioon 1 momentin mukaisen tuen myöntämisessä.

26 a §

Tuen tavoitteet

Myönnettäessä tämän lain nojalla tukea 26 §:ssä tarkoitettuja alueita varten on neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2052/88 ja sen nojalla annetuissa muissa neuvoston asetuksissa säädetyin lisäksi erityisesti kiinnitettävä huomiota alueiden tasapainoiseen kehittämiseen, maaseutuyrittäjien toimeentulomahdollisuuksien parantamiseen, palvelujen oikeudenmukaiseen saatavuuteen sekä elinkeinojen tukemisen avulla saavutettavaan alueelliseen hyvinvointiin. Tukea suunnattaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota alueiden omiin luontaisiin voimavaroihin sekä ympäristönsuojeluun ja maisemanhoitoon. Tuen on mahdollisimman tehokkaasti vahvistettava myös niitä päämääriä, joita tässä laissa tarkoitettuja tukia koskevissa tuotannonalasuunnitelmissa ja -ohjelmissa kyseisille tuille on asetettu.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

27 §

Tuen saajat

Tukea voidaan myöntää tämän lain mukaan tukikelpoiselle yrittäjälle, yritykselle tai järjestölle tai niille yhteisesti taikka valtioneuvoston tarkemmin määräämin perustein muulle yhteisölle. Milloin hankkeen toimeenpano on tarkoituksenmukaisinta antaa kunnan tai kuntayhtymän taikka kunnallisen viranomaisen tehtäväksi, toimivat ne samalla vastuulla kuin valtio välittäessään tuen lopullisille tuen saajille.

Milloin kysymys on metsänparannuksesta, uusjaoista, kuivatuksista ja vesihuoltohankkeista sekä ympäristön hoitoa edistävästä hankkeista, osakkaina voi olla myös muita luonnollisia henkilöitä kuin yrittäjiä.

27 §

Tuen saajat

Tukea voidaan valtioneuvoston tarkemmin määräämin perustein myöntää luonnolliselle henkilölle, useammalle luonnolliselle henkilölle yhdessä, yksityis- ja julkisoikeudelliselle yhteisölle, säätiölle taikka edellä mainituille yhteisesti. Milloin hankkeen toimeenpano on tarkoituksenmukaisinta antaa kunnan tai kuntayhtymän taikka kunnallisen viranomaisen tehtäväksi, toimivat ne samalla vastuulla kuin valtio välittäessään tuen lopullisille tuen saajille.

Metsänparannusta, uusjakoja sekä vesihuoltohankkeita tuettaessa on tuen saajista kuitenkin voimassa, mitä metsänparannuslaissa, uusjakojen tukemisesta annetussa laissa ja yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetussa laissa säädetään.

28 §

Tuet ja niiden kohteet

Uusjakoja sekä kuivatus- tai vesihuoltohankkeita tuetaan siten kuin uusjakojen tukemisesta annetussa laissa sekä valtion osanotosta eräiden maa- ja vesirakennustöiden kustannuksiin annetussa laissa kustannusten perimättä jättämisestä säädetään. Euroopan maatalouden tuki- ja ohjausrahaston ohjausosaston osarahoittaman tuen myöntämisen edellytyksenä mainittuihin hankkeisiin kuitenkin on, että hanke täyttää myös tässä laissa säädetty edellytykset.

Uusjakojen, yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden ja metsänparannushankkeiden osalta on voimassa, mitä uusjakojen tukemisesta annetussa laissa, yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetussa laissa ja metsänparannuslaissa säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Tuettavan hankkeen tulee kuitenkin täyttää myös tässä laissa säädetty tuen myöntämisen edellytykset.

29 §

Suunnitelmaan sisällytettävät toimenpiteet

Maaseutuelinkeinoviranomaiset ja metsälautakunnat voivat niiden valtion talousarvion hallinnonalalleen osoitettujen määrärahojen sekä maatilatalouden kehittämisrahaston varojen osalta, joita ei ole erikseen osoitettu

29 §

Suunnitelmaan sisällytettävät toimenpiteet

Maaseutuelinkeinoviranomaiset ja metsäkeskukset voivat niiden valtion talousarvion hallinnonalalleen osoitettujen määrärahojen sekä maatilatalouden kehittämisrahaston varojen osalta, joita ei ole erikseen osoitettu

Voimassa oleva laki

alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/93) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuiksi aluekehitysrahoiksi, osallistua mainitun lain 5 §:ssä tarkoitettuihin ohjelmiin tai vastaaviin muihin ohjelmiin tai suunnitelmiin. Edellytyksenä osallistumiselle tältä osin on, että suunnitelmassa, jonka toteuttamisesta on kysymys, on otettu huomioon myös tämän lain erityisesti maatalatalouden rakenteelle ja maataloustuotteiden markkinoinnin edistämiseksi asetetut tavoitteet. Edellä sanottu koskee myös kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalaa siltä osin, kuin on kysymys maa- ja metsätaloustuotteiden jalostuksesta ja markkinoinnista.

Ehdotus

alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/93) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuiksi aluekehitysrahoiksi, osallistua mainitun lain 5 §:ssä tarkoitettuihin ohjelmiin tai vastaaviin muihin ohjelmiin tai suunnitelmiin. Edellytyksenä osallistumiselle tältä osin on, että suunnitelmassa, jonka toteuttamisesta on kysymys, on otettu huomioon myös tämän lain erityisesti maatalatalouden rakenteelle ja maataloustuotteiden markkinoinnin edistämiseksi asetetut tavoitteet. Edellä sanottu koskee myös kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalaa siltä osin, kuin on kysymys maa- ja metsätaloustuotteiden jalostuksesta ja markkinoinnista.

29 a §

Muut rakennerahastojen varoilla toteutettavat toimenpiteet

Mitä 26-29 §:ssä säädetään, noudatetaan soveltuvin osin myös muihin toimenpiteisiin, jotka kuuluvat tämän lain 2 §:n soveltamisalaan ja joita rahoitetaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastosta, Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta. Valtioneuvosto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset tuen saajista, tuen välittäjistä, tuen määrästä, tukiehdoista sekä tuen maksamisesta ja valvonnasta.

31 a §

Yhteisön muiden rakennerahastojen varat

Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta Suomelle myönnettyjen varojen hallinnoinnista vastaava ministeriö (rahastovastuuministeriö) antaa varat käytettäväksi 26 §:ssä tarkoitettujen ohjelmien toteuttamiseen tämän lain mukaisesti. Rahastovastuuministeriö vastaa myös kyseisten varojen tulouttamisesta valtion talousarvioon, varojen tilittämisestä Euroopan yhteisön komissiolle ja komission edellyttämien selvitysten antamisesta. Edellä 31 §:ssä tarkoitettut viranomaiset ovat velvolliset antamaan tarvittavat tiedot varojen käytöstä rahastovastuuministeriölle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

32 §

Viranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, maaseutuelinkeinopiirit ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset. Maa- ja metsätaloustuotteiden jalostuksen ja markkinoinnin tukea koskevalta osalta tämän lain täytäntöönpanosta huolehtii myös kauppa- ja teollisuusministeriö. Maatalouden ympäristötuen täytäntöönpanosta huolehtii maa- ja metsätalousministeriö yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa. Täytäntöönpanoon kuuluvia tehtäviä suorittavien viranomaisten välisestä tehtävien jaosta säädetään tarkemmin asetuksella.

Tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta kunnalle aiheutuvista kustannuksista ei makseta valtion varoista muuta kuin kuntien valtionosuuslaissa (688/92) säädettyä korvausta. Tehtävien lisäys otetaan kuitenkin huomioon valtionosuuden suuruutta määrätessä. Milloin kysymys on yksittäistapauksia koskevista tuen valvontaan ja takaisinperimiseen liittyvistä tehtävistä, valtion viranomaiset ovat velvolliset avustamaan maa- ja metsätalousministeriötä sekä 19 §:ssä tarkoitettua tuen osalta myös kauppa- ja teollisuusministeriötä ja sen alaisia viranomaisia sekä ympäristöasioiden osalta myös ympäristöministeriötä ja sen alaisia viranomaisia korvauksetta. *Metsälautakunnille ja neuvontajärjestöille* suoritettavista maksuista määrää maa- ja metsätalousministeriö.

32 §

Täytäntöönpanovastuu

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, maaseutuelinkeinopiirit, *metsäkeskukset* ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset. Maa- ja metsätaloustuotteiden jalostuksen ja markkinoinnin tukea koskevalta osalta tämän lain täytäntöönpanosta huolehtii myös kauppa- ja teollisuusministeriö. Maatalouden ympäristötuen täytäntöönpanosta huolehtii maa- ja metsätalousministeriö yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa. *Vesihuolto-, vesistö- ja ympäristöhoitotoita koskevien hankkeiden tukeen sovelletaan, mitä yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustustamisesta annetussa laissa viranomaisten toimivallasta säädetään tai kysymyksessä olevissa asioissa ministeriöiden toimivallasta muutoin säädetään.* Täytäntöönpanoon kuuluvia tehtäviä suorittavien viranomaisten ja muiden organisaatioiden välisestä tehtävien jaosta säädetään tarkemmin asetuksella.

Tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta kunnalle aiheutuvista kustannuksista ei makseta valtion varoista muuta kuin kuntien valtionosuuslaissa (688/92) säädettyä korvausta. Tehtävien lisäys otetaan kuitenkin huomioon valtionosuuden suuruutta määrätessä. Milloin kysymys on yksittäistapauksia koskevista tuen valvontaan ja takaisinperimiseen liittyvistä tehtävistä, valtion viranomaiset ovat velvolliset avustamaan maa- ja metsätalousministeriötä sekä 19 §:ssä tarkoitettua tuen osalta myös kauppa- ja teollisuusministeriötä ja sen alaisia viranomaisia sekä ympäristöasioiden osalta myös ympäristöministeriötä ja sen alaisia viranomaisia korvauksetta. Neuvontajärjestöille suoritettavista maksuista määrää maa- ja metsätalousministeriö.

Mitä muualla tässä laissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään viranomaisista, koskee soveltuvin osin myös metsäkeskuksia.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

33 §

Pysyvän luonnonhaitan korvaamista koskevan tuen valvonta

Edellä 13 §:ssä tarkoitetun tuen valvonnassa on *ensisijaisesti* noudatettava, mitä tiettyjä yhteisön tukijärjestelmiä koskevasta yhdenmetystä hallinto- ja valvontajärjestelmästä annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 3508/92 ja sen nojalla annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 3887/92 säädetään.

39 §

Pysyvän luonnonhaitan korvaamista koskevan tuen lakkauttaminen ja takaisinperiminen

Edellä 12 §:ssä tarkoitetun tuen osalta *ensisijaisesti* noudatetaan, mitä 33 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa neuvoston asetuksissa säädetään väärin perustein myönnetystä hehtaari- ja kotieläinperusteisesta tuesta. *Vaikka tukea ei niiden perusteella perittäisikään takaisin, voidaan kyseinen tuki kuitenkin lakkauttaa tai periä jo maksettu tuki takaisin noudattaen, mitä maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain (1336/92) 7 §:ssä säädetään.*

40 §

Muun pelto-, metsä- tai kotieläinperusteisen tuen lakkauttaminen ja takaisinperiminen

Siltä osin, kuin kysymys on 14 §:ssä tarkoitetusta tuesta, noudatetaan, mitä maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain 7 §:ssä säädetään. Samoin menettellään 15 ja 16 §:ssä tarkoitetun tuen osalta siinä tapauksessa, että asianomaista tukea koskevassa laissa ei ole jostakin 7 §:ssä tarkoitetuista seikoista säädetty.

33 §

Pysyvän luonnonhaitan korvaamista koskevan tuen ja maatalouden ympäristötuen hallinnointi ja valvonta

Edellä 13 ja 14 §:ssä tarkoitettujen tukien hallinnoinnissa ja valvonnassa on soveltuvin osin noudatettava, mitä tiettyjä yhteisön tukijärjestelmiä koskevasta yhdenmetystä hallinto- ja valvontajärjestelmästä annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 3508/92 ja sen nojalla annetussa *komission* asetuksessa (ETY) N:o 3887/92 säädetään.

39 §

Pysyvän luonnonhaitan korvaamista koskevan tuen lakkauttaminen ja takaisinperiminen

Edellä 13 §:ssä tarkoitetun tuen lakkauttamisen ja takaisinperimisen osalta on noudatettava, mitä 33 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asetuksissa säädetään väärin perustein myönnetystä hehtaari- ja kotieläinperusteisesta tuesta. *Kyseinen tuki voidaan lakkauttaa tai maksettu tuki periä takaisin myös maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain (1336/92) 7 §:n nojalla.*

40 §

Muun pelto-, metsä- tai kotieläinperusteisen tuen lakkauttaminen ja takaisinperiminen

Edellä 14 §:ssä tarkoitetun maatalouden ympäristötuen lakkauttamisen ja takaisinperimisen osalta noudatetaan, mitä 33 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asetuksissa säädetään väärin perustein myönnetystä hehtaariperusteisesta tuesta.

Maatalouden ympäristötuki voidaan lakkauttaa ja maksettu tuki periä takaisin myös

Voimassa oleva laki

Ehdotus

maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain 7 §:n mukaisesti. Mainittua lainkohtaa sovelletaan lisäksi 15 ja 16 §:ssä tarkoitettuihin tukiin, ellei kyseisiä tukia koskevassa lainsäädännössä ole muuta säädetty.

41 §

Muun kuin 39 ja 40 §:ssä tarkoitetun tuen lakkauttaminen ja takaisinperiminen

Metsänparannustöiden osalta ei kuitenkaan sovelleta 2 momentin 2 ja 3 kohtia. Niiden sijasta noudatetaan, mitä metsänparannuslain 36-39 §:ssä säädetään.

48 §

Muutoksenhaku

Oikeuteen hakea muutosta ratkaisuihin, jotka koskevat 15, 16 ja 26 §:ssä tarkoitettuja tukia, sovelletaan, mitä *asiasta* metsänparannustöiden osalta metsänparannuslaissa, varhaiseläkkeiden osalta maatalousyrittäjien luopumistuesta annetussa laissa (1293/94), uusjakojen osalta uusjakojen tukemisesta annetussa laissa ja *kuivatus töiden tukemisen osalta valtion osanotosta eräiden maa- ja vesirakennustöiden kustannuksiin* annetussa laissa tai niitä vastaavassa uudessa laissa säädetään. Muutoin tämän lain nojalla annettuihin ratkaisuihin haetaan muutosta siten, kuin maaseutuelinkeinolain mukaisesti päätöksiin haetaan muutosta. Muutosta ei kuitenkaan saa hakea sellaiseen tuen myöntämistä koskevaan ratkaisuun, jossa tuen määrän ja ehdot ratkaisee Euroopan yhteisöjen toimielin yksittäistä tuensaajaa sitovasti hankkeen tai ohjelman hyväksymisen yhteydessä. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan päätökseen, joka koskee 19 §:ssä tarkoitettua tukea, saa hakea muutosta siten, kuin muutoksenhausta yritystuesta annetussa laissa (1136/93) säädetään.

48 §

Muutoksenhaku

Oikeuteen hakea muutosta ratkaisuihin, jotka koskevat 15, 16 ja 26 §:ssä tarkoitettuja tukia, sovelletaan, mitä metsänparannustöiden osalta metsänparannuslaissa ja Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta annetussa laissa, varhaiseläkkeiden osalta maatalousyrittäjien luopumistuesta annetussa laissa (1293/94), uusjakojen osalta uusjakojen tukemisesta annetussa laissa ja *vesihuoltotoimenpiteiden osalta yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta* annetussa laissa tai niitä vastaavassa uudessa laissa säädetään. Muutoin tämän lain nojalla annettuihin ratkaisuihin haetaan muutosta siten, kuin maaseutuelinkeinolain mukaisesti päätöksiin haetaan muutosta. Muutosta ei kuitenkaan saa hakea sellaiseen tuen myöntämistä koskevaan ratkaisuun, jossa tuen määrän ja ehdot ratkaisee Euroopan yhteisöjen toimielin yksittäistä tuensaajaa sitovasti hankkeen tai ohjelman hyväksymisen yhteydessä. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan päätökseen, joka koskee 19 §:ssä tarkoitettua tukea, saa hakea muutosta siten, kuin muutoksenhausta yritystuesta annetussa laissa (1136/93) säädetään.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

49 §

49 §

*Muun tuen käyttöönottoaminen**Muun tuen käyttöönottoaminen*

Valtioneuvosto voi valtion talousarvion rajoissa *tämän lain nojalla* päättää sellaisen tukijärjestelmän käyttöönottoamisesta, jonka toteuttaminen on jäsenvaltion päätettävissä, edellyttäen että tuki perustuu asetukseen (ETY) N:o 2052/88 ja että Euroopan yhteisö myöntää siihen osarahoitusta Euroopan maatalouden *tuki- ja ohjausrahaston* ohjausosastosta.

Valtioneuvosto voi valtion talousarvion rajoissa päättää sellaisen *uuden* tukijärjestelmän käyttöönottoamisesta, jonka toteuttamiseen *myönnetään osarahoitusta Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastosta, Euroopan aluekehitysrahastosta tai Euroopan sosiaalirahastosta.*

—————
Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19
—————

2.

Laki**yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta 18 päivänä tammikuuta 1980 annetun lain (56/80) 5 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1376/89), ja 9 § sellaisena kuin se on 16 päivänä kesäkuuta 1995 annetussa laissa (866/95), sekä

lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna edellä mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1989 annetulla lailla, uusi 3 momentti, sekä 4 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa, uusi 3 momentti, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

—————
Jollei maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetusta laista (1303/94) muuta johdu, tätä lakia sovelletaan myös myönnettäessä yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin sellaisia avustuksia, joiden rahoittamiseen saadaan tukea Euroopan yhteisön rakennerahastoista.

4 §

*Valtion ja Euroopan yhteisön rakennera-
hastojen varoista myönnettävän rahoitustuen
yhteismäärä saa olla enintään 75 prosenttia 3
§:ssä tarkoitetuista kustannuksista. Milloin
avustuksen saajalle on myönnetty tukea ra-
kennerahastosta, ei avustuksen saajalle voida
samaa hanketta varten myöntää valtion va-
roista lainaa tai lainaa, jonka osalta valtio
maksaa korkotukea.*

5 §

Vesihuoltoavustuksen myöntämisen edelly-
tyksenä on, että

2) hanketta varten on laadittu hyväksyttävä
suunnitelma kustannusarvioineen, jota laa-
dittaessa on otettu huomioon vesien käytön
kokonaissuunnitelma sekä alueellinen vesi-
huollon yleissuunnitelma ja kunnan vesi-
huollon kehittämissuunnitelma;

5 §

Vesihuoltoavustuksen myöntämisen edelly-
tyksenä on, että

2) hanketta varten on laadittu hyväksyttävä
suunnitelma kustannusarvioineen, jota laa-
dittaessa on otettu huomioon *vesivarojen
kestävän käytön periaatteet* sekä alueellinen
vesihuollon yleissuunnitelma ja kunnan vesi-
huollon kehittämissuunnitelma;

9 §

Alueellisen ympäristökeskuksen on mää-
rättävä vesihuoltoavustus kokonaan tai asian-
omaiselta osin takaisin maksettavaksi, jos
avustuksen saaja on käyttänyt avustuksen
muuhun kuin mihin se on myönnetty tai jos
hän on avustuksen saamiseksi antanut vääriä
tai harhaanjohtavia tietoja tai salannut tietoja
ja menettelyllä on ollut vaikutusta avustuk-
sen myöntämiseen tai ehtojen asetteluun
taikka jos avustus on muutoin suoritettu vir-
heellisin edellytyksin tai perusteettomasti.
Palautettavalle avustummäärälle on suoritetta-
va sen nostopäivästä lukien vuotuista korkoa
korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun
korkokannan mukaan. Milloin palautusta tai
korkoa ei ole maksettu valtiolle viimeistään
määrättyinä eräpäivinä, avustuksen saajan on
maksettava palautettavalle määrälle vuotuista
viivästyskorkoa edellä mainitun korkokannan
mukaan.

9 §

*Ellei Euroopan yhteisöjen taloudellisten
etujen suojaamisesta annetusta neuvoston
asetuksesta (EY) N:o 2988/95 muuta johdu,
alueellisen ympäristökeskuksen on määrät-
tävä vesihuoltoavustus kokonaan tai asian-
omaiselta osin takaisin maksettavaksi, jos
avustuksen saaja on käyttänyt avustuksen
muuhun kuin mihin se on myönnetty tai jos
hän on avustuksen saamiseksi antanut vääriä
tai harhaanjohtavia tietoja tai salannut tietoja
ja menettelyllä on ollut vaikutusta avustuk-
sen myöntämiseen tai ehtojen asetteluun
taikka jos avustus on muutoin suoritettu vir-
heellisin edellytyksin tai perusteettomasti.
Avustusta ei saa määrätä takaisin maksetta-
vaksi enää sen jälkeen, kun avustuksen
myöntämisestä on kulunut 10 vuotta. Avus-
tuksen saaja on velvollinen maksamaan
takaisin perittävälle avustummäärälle korkoa
ja viivästyneille maksuille viivästyskorkoa
siten, kuin valtioneuvoston päätöksessä valti-
onavustuksia koskeviksi yleismääräyksiksi
(490/65) määrätään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19.